

Mirosława Andrałojć

Ujście, st. 4, gm. loco, woj. pilskie,
AZP 39-26/-

Informator Archeologiczny : badania 30, 144-145

1996

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Instytucie Archeologii i Etnologii Uniwersytetu Mikołaja Kopernika oraz w PSOZ w Toruniu.

Stanowisko zostało zakwalifikowane do szerokopłaszczyznowych badań wykopaliskowych przed rozpoczęciem budowy autostrady.

Śleża, st. 1, gm. Kobierzyce,
woj. wrocławskie

patrz: środkowa i późna epoka brązu

Teptiuków, st. 6,
gm. Hrubieszów, woj. zamojskie

patrz: neolit

TUR DOLNY-BUSINA, st. 3,
gm. Michałów,
woj. kieleckie,
AZP 92-61

- osada kultury trzcinieckiej (wczesna epoka brązu)
- cmentarzysko kultury łużyckiej (schyłek epoki brązu – okres halsztacki)
- osada kultury łużyckiej (okres halsztacki)

Ratownicze badania wykopaliskowe, wznowione po kilkuletniej przerwie w związku z niszczeniem stanowiska wybiórką piasku, przeprowadzone w sierpniu przez mgr. Andrzeja Matogę (Muzeum Archeologiczne w Krakowie). Finansowane przez PSOZ i Muzeum Archeologiczne w Krakowie. Dziewiąty sezon badań. Prace skoncentrowano w dwóch najbardziej zagrożonych rejonach stanowiska: w partii południowo-zachodniej przebadano 450 m², w partii północnej – 505 m²; łącznie obszar o powierzchni 955 m².

Odkryto 83 obiekty osadnicze (nr nr 316-395), w zdecydowanej większości kultury trzcinieckiej, oraz 22 groby ciałopalne kultury łużyckiej (nr nr 132-153). W południowo-zachodniej części stanowiska zarejestrowano 72 obiekty osadnicze oraz 2 groby popielnicowe, usytuowane na peryferiach badanego w ubiegłych latach cmentarzyska, datowanego zasadniczo na schyłek epoki brązu. Wśród obiektów osadniczych przeważały jamy z materiałem kultury trzcinieckiej. Zwykle były niewielkie, w rzucie koliste, o średnicy kilkudziesięciu cm, w profilu nieckowate, miąższości od kilkunastu do kilkudziesięciu cm. Tylko w kilku przypadkach były to jamy większe, z warstwowanymi wypełniskami. W obiektach oprócz charakterystycznych fragmentów naczyń glinianych znajdowano też ciężarki tkackie, przęśliki, rozcieracze kamienne, wyroby krzemienne, polepę i kości zwierzęce. W północnej części stanowiska odkryto 11 obiektów osadniczych, głównie kultury trzcinieckiej, oraz 20 grobów ciałopalnych, należących do odrębnego cmentarzyska kultury łużyckiej z późnej fazy wczesnej epoki żelaza. Przeważały wśród nich groby bezpopielnicowe, zakładane zwykle w dość dużych, owalnych jamach, zorientowanych w kierunku północ-południe, z różnego typu obwarowaniem kamiennym: regularnym – obejmującym cały obwód wkopu grobowego lub tylko jego dłuższe boki – względnie nieregularnym bądź wręcz symbolicznym. W otoczeniu kamieni na dnie jamy grobowej (na głębokości przeważnie 60-80 cm) znajdowały się przepalone kości, tworzące zazwyczaj koliste lub owalne skupienie, oraz naczynia przystawne. W skład typowego zestawu wchodziły: waza, garnek, misa i czerpak, jedynie w kilku grobach znaleziono 5-7 naczyń. Wśród kości lub poza ich obrębem rejestrowano drobne przedmioty brązowe i żelazne – zwykle kółeczka wykonane z drutu lub szpile. Odsłonięto również 3 groby popielnicowe o typowej, prostej konstrukcji.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Muzeum Archeologicznym w Krakowie. Wyniki badań zostaną opublikowane w „Materiałach Archeologicznych”.

Badania będą kontynuowane.

Turzno, st. 9,
gm. Łysomice, woj. toruńskie

patrz: wczesne średniowiecze

UJŚCIE, st. 4,
gm. loco,
woj. piłskie,
AZP 39-26/-

- osada kultury łużyckiej (wczesna epoka żelaza)
- ślady osadnictwa z wczesnego średniowiecza (faza E)

Badania wykopaliskowe, przeprowadzone przez mgr. Mirosławę Andrałojć (Pracownia Archeologiczno-Edytorska REFUGIUM). Finansowane przez Hutę Szkła „Ujście” SA. Pierwszy sezon badań. Przebadano powierzchnię 2,25 ara.

Zarejestrowano prosty układ stratygraficzny: humus – calec. W północno-zachodnim rejonie badanego obszaru, na powierzchni około 8 x 8 m, wystąpiło bardzo wyraźne skupisko

ceramiki kultury łużyckiej; na pozostałym terenie rejestrowano jedynie pojedyncze fragmenty. W sumie pozyskano 521 fragmentów naczyń. W obrębie koncentracji ceramiki odsłonięto bardzo słabo czytelne 3 jamy gospodarcze z niewielką ilością ceramiki. Materiał jest zwarty chronologicznie i może być datowany na wczesny okres przedrzymski.

Materiały przechowywane są w PSOZ w Pile. Badania zakończono.

WASOSZ, st. 9,
gm. Złotów,
woj. piłskie,
AZP 33-29/9

- ślady osadnictwa mezolitycznego
- ślady osadnictwa z epoki brązu (?)
- osada kultury pomorskiej (wczesna epoka żelaza)
- ślady osadnictwa kultury przeworskiej z młodszego okresu przedrzymskiego

Badania wykopaliskowe, przeprowadzone przez mgr Krystynę Hahulę (Muzeum Okręgowe w Koszalinie). Finansowane przez PSOZ. Pierwszy sezon badań. Stanowisko było badane sondażowo w 1978 r. przez mgr. Henryka Janochę i Ignacego Skrzypka. W sezonie 1996 zbadano powierzchnię 125 m².

Celem badań było rozpoznanie stanu zachowania niszczonej głęboką orką rozległej osady (z powierzchni której już w latach 70. zebrano liczne ułamki naczyń, żużle, zabytki krzemienne i z brązu) oraz wstępne określenie jej zasięgu, charakteru i dokładniejszej chronologii. Wykopy założono w różnych partiach stanowiska. Obiekty odkryto we wszystkich wykopach, we wszystkich też, z wyjątkiem usytuowanego na skraju zachodnim wykopu V/96, zachowała się warstwa kulturowa. Wielkość osady szacować można na 4-5 ha. Większość odkrytych obiektów to ślady po słupach budowli naziemnych, poza tym 2 paleniska (zachowane jedynie w partiach spągów) oraz nieliczne jamy. W wykopie III/96, założonym w części północnej, natrafiono na obiekt mieszkalny zagłębiony w ziemi. Poziom użytkowy ziemianki znajdował się na głębokości około 2 m od spagu warstwy kulturowej i 2,5 m od powierzchni. Na podstawie zbadanej zachodniej połowy obiektu można wnioskować, że był założony na planie koła o średnicy około 3 m. W dolnych warstwach ziemianki znaleziono żużel, kości zwierzęce oraz ułamki naczyń, które pozwalają ją wstępnie datować na wczesny lub środkowy okres lateralski. W tych ramach chronologicznych mieści się też zdecydowana większość pozyskanego materiału ceramicznego. Odkrywane na powierzchni liczne żużle oraz prawdopodobnie fragmenty glinianych form odlewniczych z wykopu IV/96 potwierdzają produkcyjny charakter osady. Ze względu na brak pewnych chronologicznie znalezisk (z wyjątkiem żużla z ziemianki w wykopie III/96), ich datowanie należy uznać za przedwczesne. W zasypisku ziemianki, w niektórych obiektach (m.in. paleniskach) oraz dużo liczniej na powierzchni występowały ułamki naczyń z młodszego okresu przedrzymskiego: wylewy z pogrubionymi i facetowanymi krawędziami, części przydenne z wyodrębnionymi dnami oraz ceramika prawie czarna, technologicznie lepsza od ceramiki kultury pomorskiej, wykazująca związki z kulturą przeworską. Nielicznie reprezentowane były też ułamki naczyń, które prawdopodobnie łączyć można z kulturą łużycką młodszego brązu, oraz materiał krzemienisty, w którym odnotowano występowanie rdzeni mezolitycznych.

Materiały czasowo przechowywane są w Muzeum Okręgowym w Koszalinie. Przewiduje się kontynuację badań.

Węgliny, st. 4,
gm. Brody, woj. zielonogórskie

patrz: środkowa i późna epoka brązu

WICINA, st. 1,
gm. Jasień,
woj. zielonogórskie
AZP 65-10/1

- grodzisko kultury łużyckiej (okres halsztacki)

Badania wykopaliskowe, przeprowadzone przez dr. Adama Kołodziejewskiego (Muzeum Archeologiczne Środkowego Nadodrza w Zielonej Górze z siedzibą w Świdnicy). Finansowane przez Muzeum Archeologiczne Środkowego Nadodrza w Zielonej Górze. Trzydziesty pierwszy sezon badań. Przebadano obszar 4 arów w północno-zachodniej części grodziska.

Badano fragment wału, który w ubiegłych sezonach uznano za przebudowany, oraz teren za wałem, by stwierdzić jaki był rodzaj umocnień dodatkowych pierwszego wału. Ponieważ za wałem natrafiono na dobrze zachowaną drogę z belek drewnianych, skierowaną w stronę bagien otaczających grodzisko od północy, postanowiono wykop w tym miejscu poszerzyć w celu ustalenia kierunku jej przebiegu i stwierdzenia czy związana jest z pierwszymi, czy też z przebudowanymi umocnieniami obronnymi. Obecnie konieczne jest jeszcze potwierdzenie